

О. О. Олійник,
к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0001-5657-3105

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.13—14.32

ГРОШОВІ І ФІНАНСОВІ ПОТОКИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ

О. Oliynik,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance,
Banking and Insurance, Dnipro State University of Agrarian and Economics, Ukraine

CASH AND FINANCIAL FLOWS IN THE SYSTEM OF FINANCIAL MANAGEMENT OF ENTERPRISES

У статті визначено сутність грошового і фінансового потоків як економічної категорії з метою розмежування на цій основі поширених у фінансово-економічній термінології понять "грошовий" і "фінансовий" потік та правомірності їх застосування в теорії і практиці стосовно окремих фаз процесу розширеного відтворення в системі фінансового менеджменту підприємств.

Встановлено концепцію грошового та фінансового потоків як самостійний об'єкт фінансового менеджменту в розумінні природи фінансових і грошових потоків щодо фінансових інструментів підприємства зумовлених потребою у визначенні оптимальної структури та необхідного обсягу фінансових ресурсів із забезпечення відтворювальних процесів та генерації необхідної поточної платоспроможності підприємств і приросту маси їх авансованого капіталу.

Уточнено класифікацію "грошовий потік" і "фінансовий потік", де вони виступають самостійними категоріями, будучи подібними в уособленні руху вартостей, але різняться за суттю, оскільки репрезентують різні конкретності економічних відносин.

The article defines the essence of cash and financial flows as an economic category in order to distinguish on this basis common in financial and economic terminology the concepts of "cash" and "financial" flow and the legitimacy of their application in theory and practice phases of the process of expanded reproduction enterprises. This also applies to the assessment in monetary terms of the total mass of various production resources involved in production and reproduction processes, where the set of resources is allocated separately cash, the rest — non-monetary resources are perceived as the mass of financial resources.

The concept of cash and financial flows as an independent object of financial management in understanding the nature of financial and cash flows for financial instruments of the enterprise due to the need to determine the optimal structure and the required amount of financial resources to ensure reproduction processes and generate the necessary current solvency of enterprises capital.

It was found that for financial management the main system of managing the processes of financing the economic activity of the enterprise, the object of management is cash flow, which is a pragmatic approach that equalizes financial and cash flows. First, it reflects the leading role of money in a market economy. Second, cash flow as an indicator of the cash flow of the enterprise over a period reflects information about the actual solvency of the enterprise, needed by management, investors and creditors.

The classification of "cash flow" and "financial flow" has been clarified, where they act as independent categories, being similar in the personification of the movement of values, but differing in essence, as they represent different specifics of economic relations. Cash flow represents the financial and economic relations between individual economic entities in terms of their economic activities in connection with the sale of products, work performed or services rendered. Financial flows are divided into two types: internal — expresses internal turnover and does not affect the balance of cash; external — helps to change the balance of funds of the enterprise.

Ключові слова: грошовий потік, фінансовий потік, вхідні і вихідні грошові потоки, фінансові ресурси, фінансовий менеджмент.

Key words: cash flow, financial flow, incoming and outgoing cash flows, financial resources, financial management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Формування ринкового фінансово-економічного механізму регулювання соціально-економічним розвитком суспільства, породжує необхідність використання дієвих ринкових важелів впливу на процеси фінансово-господарської діяльності підприємств, зокрема — управління їх грошовими і фінансовими потоками. Це зумовлено потребою у визначенні оптимальної структури та необхідного обсягу джерел залучення таких потоків щодо ефективного руху і трансформації фінансових ресурсів із забезпечення відтворювальних процесів та генерації необхідної поточної платоспроможності підприємств і приросту маси авансованого капіталу.

Концепція грошового та фінансового потоків визначається як самостійний об'єкт фінансового менеджменту, яка не досить широко отримала належний статус у вітчизняній літературі, і тим більш у практичній діяльності підприємств. Двоїстість розуміння природи фінансових і грошових потоків у теоретичному аспекті негативно відображається на практичному застосуванні і використанні цих фінансових інструментів. У теоретичній частині міститься труднощі в розумінні і поясненні таких потоків як економічної категорії у фінансовому менеджменті. Так, трактування терміну "фінансовий потік" у зарубіжних роботах привела до неоднозначності терміну, де автори використовують терміни "фінансовий потік" і "грошовий потік" в одному значенні. Це обумовлено багатоваріантністю перекладу з англо-саксонського терміну "cash flow". При перекладі на українську мову "cash flow" приймає значення "грошовий потік", "фінансовий потік", "потік грошових

коштів", "потік готівки". Основні варіації перекладу мають тільки одне основне, загальне — "потік", крім того, у зарубіжній науковій школі більшість авторів приймають за синоніми: "грошовий" і "фінансовий", "касова готівка" і "засоби".

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

У сучасних ринкових умовах питання сутності грошових і фінансових потоків в аспекті фінансового менеджменту підприємств набувають підвищеної актуальності і привертають увагу зарубіжних та вітчизняних науковців, як-от: Є. Брігхем, Дж. К. Ван-Хорн, А. Гропеллі, Є. Нікбахт, Т. Райс, І. Бланк, А. Поддєрьогін, К. Ігоніна, Т. Бутинець, І. Колесова, А. Желнін та багато інших. Їхні дослідження ґрунтуються на теоретико-практичному базисі щодо розгляду цих понять, знаходять своє відображення у багаточисельних наукових публікаціях та практичних наробках із включенням цього питання до професійних економічних і фінансових словників-довідників, що виходять друком останнім часом. Проте на сьогодні чітко не визначено межі між грошовим та фінансовим потоками.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є визначення сутності грошового і фінансового потоків як економічної категорії з метою розмежування на цій основі поширених у фінансово-економічній термінології понять "грошовий" і "фінансовий" потік та правомірності їх застосування в теорії та практиці стосовно окремих фаз процесу розширеного

відтворення в системі фінансового менеджменту підприємств.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасних наукових працях як зарубіжних, так і вітчизняних авторів немає чіткого розмежування грошових та фінансових потоків, що зумовлено визначенням розмірності масштабів фінансово-економічних процесів, які інтегрують їх кількісні і якісні параметри здійснювані у грошовому виразі. Це стосується також і оцінки в грошових одиницях виміру всієї маси різноманітних виробничих ресурсів, задіяних у виробничому і відтворювальному процесах. Наслідком цього є те, що із усієї сукупності ресурсів виділяються окремо грошові кошти, решта ж негрошових ресурсів, виражених у грошових одиницях виміру, сприймається як маса фінансових ресурсів. Це призводить до таких ситуацій:

1) ототожнення понять грошових і фінансових потоків;

2) виділення окремо грошових і фінансових потоків із сприйняттям останніх як специфічних грошових.

Наявність зазначених підходів вносить розлад у розуміння конкретних об'єктів руху виробничих ресурсів, що викликає необхідність уточнення змісту кожного з них. Вирішення цього завдання можливе на основі методології категоріального аналізу. Вихідною умовою такого підходу є чітке виокремлення тих конкретних економічних відносин, що створюють цю категорію, яка і виражає їх сутність, отримує свою назву як ім'я цих відносин — мовний термін.

Саме конкретика певних економічних відносин, які становлять суть економічних категорій, зумовлює їх ідентифікацію і відмінність між собою. Такий підхід дозволяє априорі стверджувати, що "грошовий потік" і "фінансовий потік" виступають самостійними категоріями. Будучи подібними у тому, що обидві вони уособлюють рух вартостей, проте відрізняються за суттю, оскільки репрезентують різні конкретності економічних відносин. Грошовий потік як економічна категорія уособлює фінансово-економічні відносини між окремими господарюючими суб'єктами у розрізі їх економічної діяльності з приводу реалізації створеної продукції, виконаних робіт чи наданих послуг. Оскільки в умовах ринку всі суб'єкти господарювання виступають одночасно виробниками своїх і споживачами чужої продукції, то грошові потоки, які можуть бути записані як Т-Г і Г-Т, розкривають відносини обміну, посередником яких виступають гроші.

Категорія "грошовий потік" також охоплює відносини суб'єктів господарювання і держави, які здійснюються з приводу покриття юридичними чи фізичними особами своїх зобов'язань перед державою у вигляді виплат податків, сплати коштів до централізованих фондів соціального призначення, а з боку держави — надання трансфертів, прямого фінансування діяльності бюджетних установ чи соціальних виплат. Ці відносини регламентуються чинним законодавством і відображають сутність держави у структурі суспільства як своєрідного суб'єкта соціально-економічних відносин з чітко визначеними функціями — рівнозначного партнера. При цьому, як суб'єкт відносин соціального партнерства,

держава є учасником грошових відносин з іншими суб'єктами суспільного устрою: одержує належні їй платежі коштів та використовує їх для виконання своїх правових функцій.

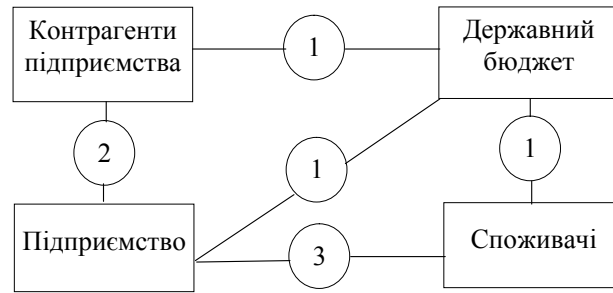
Змістовно грошові потоки у зазначеній сфері є розподільчими та перерозподільчими. За їх допомогою здійснюється первинний суспільний розподіл створеного національного доходу та формування на цій основі грошових фондів у розпорядженні держави для виконання нею своїх функцій, а також вторинний розподіл — уже як перерозподіл централізованих грошових фондів для безпосереднього виконання функцій, тобто функціонального використання.

В обох розглянутих випадках економічних відносин, що генерують категорію грошових потоків, товарно-грошових партнерських відносин суб'єктів господарювання між собою та суспільно-партнерських їх відносин з державою, гроші виступають як абстрагована вартість, засіб платежу. У частині зазначених відносин, які мають характер товарного обміну (купівлі — продажу), гроші, окрім функції засобу платежу проявляють і другу свою функцію — міру вартості товару (послуг) для забезпечення еквівалентності обміну. У цьому випадку функція грошей як міри вартості не є визначальною для категорії "грошовий потік", бо гроші, крім того, мають ще декілька різних функцій, важливих в інших, не пов'язаних безпосередньо з грошовими потоками процесах.

Чітке і однозначне визначення змістовності категорії "грошовий потік" дає формулювання операцій як фінансового об'єкта даного явища, це "...короткострокові високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів, і яким властивий незначний ризик вартості" [1, с. 46]. В цьому випадку такий підхід конкретизується сферами фінансово-господарською діяльністю підприємств: операційна, інвестиційна і фінансова, а також порядком відображення змін розміру коштів у звітному періоді з отриманням інформації про цей рух.

У ринкових умовах господарювання, грошові кошти виступають економічною могутністю, макроекономічним засобом регулювання соціально-економічних процесів розвитку в суспільстві, важелем державної монетарної політики. Водночас грошові кошти мають обмежений фінансовий ресурс, накопичення або зменшення якого в національному господарстві не може здійснюватися довільно. Тому для конкретного підприємства грошові кошти встановлюють вимір продуктивності потенціалу, зумовлюючи потребу із посиленою раціональністю їх використання, прискореної їх оборотності та підвищення заходів управлінського впливу на грошові потоки.

Як раніше було зазначено, рух грошових коштів проявляється у трьох сферах діяльності суб'єктів господарювання: операційна, фінансова та інвестиційна. Операційною діяльністю (основна) є така діяльність, яка тісно пов'язана з виробничою спеціалізацією підприємства щодо випуску і реалізації продукції, надання послуг чи виконання робіт. Фінансова діяльність зумовлює зміну розміру та структурного складу власного і позикового капіталу. Інвестиційна діяльність направлена на придбання та реалізацію необоротних активів,

1 — "зовнішній — бюджетний" фінансовий потік; 2 — "зовнішній — основний фінансовий потік; 3 — "зовнішній — другорядний" фінансовий потік.

Рис. 1. Перерозподіл зовнішніх фінансових потоків

фінансових інвестицій підприємства, які вважаються складовими елементів грошових коштів. Але такий розподіл сфер діяльності підприємства є досить умовний, і повинен враховувати специфіку виробничої його спеціалізації.

Залежність напряму руху грошових коштів підприємства зумовлює утворенню вхідних і вихідних потоків. Виникнення вхідних грошових потоків відбувається внаслідок реалізаційних процесів (продаж), а вихідних — закупівля необхідних підприємству виробничих ресурсів (купівля). Власне чого, кожен грошовий потік виступає товарно-грошовим, а рух грошей і товарів є зустрічними. Порівнюючи за масою вхідного і вихідного грошового потоків як відповідний рух коштів, надає змогу зафіксувати їх нерівність на певну дату, де така нерівність між грошовими потоками утворює додатне чи від'ємне сальдо для підприємства: розмір грошового прибутку або збитку як результат його фінансово-господарської діяльності. В такому діапазоні грошові потоки виступають управлінським інструментарієм фінансово-господарської діяльності підприємства, що визначає і забезпечує його фінансову стабільність, і цілком зрозуміло: фінансова стійкість підприємства, як основа його стабільності, уможливується додатним сальдо грошових потоків [2].

Розробка ефективної організації управління грошовими потоками підприємства спонукає до створення адаптивної системи у прийнятті фінансових рішень на основі побудови комплексних і імітаційних оптимізаційних моделей, послідовність використання яких має реагувати на зміну вихідних умов впливу щодо темпів стратегічного розвитку і рівень фінансової стабільності. Концептуальна основа прийняття таких управлінських рішень в межах окресленого завдання, полягає у забезпеченні ефективності попиту підприємства на кошти. В даному разі це створить не лише сприятливі умови безперебійності по процесного здійснення фінансово-господарських операцій, а й виступить індикативним чинником підприємницької спроможності підприємства, симптомом його "фінансового зростання" та гарантією реалізації інтересів.

Фінансовий потік як економічна категорія в сучасних умовах, на відміну від грошового потоку, ще не має визначеності в частині тих економічних відносин, які визначають її суть. Використання в науковій літературі словосполучення "фінансовий потік" сприймається як синонім грошового потоку, бо в більшості випадків вживається такий вислів "грошовий (фінансовий) потік". За

нашим переконанням, доповнення до вислову "грошовий потік" терміну "фінансовий", повинно сприйматися як авторське уточнення використаного терміну для конкретизації сфери тих відносин, які автор тексту має на увазі, а саме — у сфері відносин суб'єкта господарювання з державою або держави із певними суб'єктами господарювання.

За цією логікою необхідно розглядати уточнення класифікації фінансових потоків, де фінансові потоки прийнято розділяти на два види: внутрішній і зовнішній. Внутрішній фінансовий потік виражає внутрішній оборот і не впливає на залишок грошових коштів. Характеризується як зміною місця знаходження, так і форми грошових коштів, що знаходяться в розпорядженні суб'єкта господарювання. Зовнішній фінансовий потік сприяє зміні (збільшення або зменшення) залишку грошових коштів господарюючого суб'єкта. Головною його характеристикою є надходження грошових коштів від юридичних і фізичних осіб, і відповідно встановлені суб'єктом господарювання виплати грошових коштів юридичним і фізичним особам. Тому вважаємо за необхідне доповнити класифікацію фінансових потоків за ознакою характеру виникнення, в залежності від сфери обігу (рис. 1).

Підставою для такого твердження є трактування поняття "фінанси", де у теорії фінансів послідовно відстоюється думка про те, що з огляду на витоки науки, її слід ідентифікувати із економічними відносинами між державою та іншими суб'єктами господарювання з приводу розподілу і перерозподілу національного доходу [3]. Згідно із цією логікою, правомірно сприймати як фінансові усі сфери розподільчих відносин, учасником яких виступає держава: державні фінанси, фінанси корпорацій, фінанси підприємств, фінанси домогосподарств тощо. Проте, як було розглянуто раніше, усі ці розподільчі відносини здійснюються у грошовій формі як грошові розрахунки і тому уособлюються однозначно у грошових потоках. Тут фігурують саме грошові потоки, а не фінансові у тому розумінні, як має сприйматися цей термін з позиції більш широкого трактування фінансів як науки і відповідно — фінансових відносин.

У фінансовій науці уже узвичаєним є використання терміну "фінансові ресурси" і виокремлення навчального предмета "фінансовий менеджмент", розгляд яких може виступати методологічною основою трактування терміну "фінансовий потік" із визначенням тих економічних відносин, які формують суть цієї категорії [4, с. 122].

В цьому випадку, виходячи із світового і вітчизняного досвіду розвитку фінансового менеджменту, як сфера управління фінансами різних господарюючих суб'єктів, переконливо свідчить про те, що їх фінансові відносини не обмежуються проблемами взаємозв'язку лише з державою, хоча і не виключає його. Тому фінансовий менеджмент виступає як наука "управління фінансами підприємства, спрямована на досягнення його стратегічних і тактичних цілей" [5]. Немає сумніву в тому, що стратегічні і тактичні цілі суб'єктів господарювання аж ніяк не полягають виключно у досконалій системі грошових платежів державі. Скоріше — це вимушена необхідність, а сама фінансова діяльність має зовсім іншу стратегію і тактику направлену на максимізацію прибутку та розширення капіталу таких суб'єктів.

Досить поширене ототожнення фінансових потоків (руху фінансових ресурсів) з грошовими потоками (рухом грошових коштів) можна пояснити концептуальними відмінностями у визначенні меж фінансових відносин і складу фінансових ресурсів. Крім того, цьому сприяє трактування фінансових потоків у сфері фінансового менеджменту. У вітчизняній літературі з фінансового менеджменту між фінансовими і грошовими потоками відмінності практично не проводяться, термін "фінансові потоки" застосовується щодо потоків грошових коштів (платежів) [6]. Для фінансового менеджменту, основною системою управління процесами фінансування господарської діяльності підприємства, об'єктом управління виступає грошовий оборот, що являє собою прагматичний підхід, який зрівнює фінансові та грошові потоки, і це цілком зрозуміло. По-перше, він відображає провідну роль грошей в умовах ринкової економіки. По-друге, грошовий потік (показник результату руху грошових коштів підприємства за певний період часу) відображає інформацію про фактичну платоспроможність підприємства, необхідну керівництву, інвесторам і кредиторам.

Водночас необхідно зазначити, що грошові кошти для здійснення розрахунків можуть бути відсутні навіть у формально прибуткового підприємства, підтримання платоспроможності якого, забезпечується грамотним управлінням його грошовими потоками. Якщо ж говорити про рух фінансових ресурсів підприємства як про рух коштів грошових фондів цільового призначення, то це швидше планові ("невидимі") процеси, на відміну від грошових потоків що виражаються в реальному русі грошових коштів на рахунках підприємства [7]. На наш погляд, це є третьою причиною ототожнення фінансових і грошових потоків в рамках фінансового менеджменту. Саме це виступає визначальною векторністю фінансового менеджменту в сучасному його уявленні, тобто гроші є не тільки економічним ресурсом, а й узагальненою сукупністю наявних коштів у грошовій та негрошовій їх формі, формі фінансових ресурсів.

Будучи різноманітними за складом, фінансові ресурси в кількісному вимірі фігурують як фонди. Безперечно, для кількісного виміру фондів використовується універсальний грошовий вимірник і тільки. Тут гроші проявляють свою функцію міри вартості фінансових

ресурсів, включаючись безперечно до їх складу як один із компонентів. Причому самі гроші, як фінансовий ресурс, набувають також грошової оцінки яка набуває своєї зміни під впливом змін вартості грошей у часі (курс валют, процентна ставка) [8].

Наведені аргументи свідчать про те, що крім грошей, як загально визнаного ресурсу, в економіці функціонує також і другий чинник — фінансові ресурси. Рух фінансових ресурсів, їх обіг, якраз і уособлюється у фінансових потоках. Тому є підстава вважати, що сферою фінансових відносин виступає вся сукупність суспільного відтворення: фаза виробництва, обміну, розподілу і споживання, а не лише розподілу з яким традиційно пов'язується існування фінансів [9]. А безпосередніми економічними відносинами, які визначають сутність категорії "фінансовий потік", є економічні відносини за всіма фазами їх прояву на мікро- та макроекономічному рівні, що пов'язано з рухом капіталів як фінансових ресурсів. Цей рух і проявляється у категорії "фінансовий потік".

З іншої сторони, фінансові ресурси підприємства формуються на основі вхідних та вихідних грошових потоків, які можна класифікувати основним елементом з отримання економічних вигід внаслідок його фінансово-господарської діяльності. Вхідні та вихідні грошові потоки становлять основні чинники створення вартості підприємства і відображають результат управління його діяльністю з точки зору сучасного вартісного підходу. Крім того, вищим критерієм при формуванні фінансових ресурсів та управлінні ними, відводиться фінансовому менеджменту — система послідовно-раціонального управління процесом фінансування, яка відображає керовану дію на інтенсифікацію руху фінансових ресурсів. Фінансовий менеджмент керується інтересами підприємства, де фінансова ціль визначає всю його політику у взаємодії з працівниками: від правової законності і захищеності процесів господарювання, до проведення аналізу фінансових результатів і фінансового стану.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Розглянуті питання визначення сутності грошового і фінансового потоків як економічної категорії дозволяють зробити висновок про те, що це не тотожні, а самостійні категорії. Кожна з них породжується конкретними економічними відносинами в системі відтворення: грошовий потік — у фазі обміну і розподілу, а фінансовий потік, крім того, ще й у фазі виробництва та споживання. Грошовий потік означає рух безпосередньо грошових ресурсів внаслідок існуючих розрахункових відносин, а фінансовий потік — рух капіталу як уособлення коштів взагалі фінансових ресурсів. У зв'язку з цим, поняття "фінансовий потік" охоплює рух більш різноманітних ресурсів, включаючи і рух грошових коштів безпосередньо, що важливо з методологічних позицій застосування зазначених понять. Поняття "фінансовий потік" у широкому розумінні, включає рух будь-яких коштів (вартостей) — фінансових ресурсів, а поняття "грошовий потік" у більш вузькому розумінні як рух безпосередньо грошових коштів — грошей. Зазначені розбіжності у трактуванні понять "фінансовий"

та "грошовий" потоки дозволяють конкретизувати сфери їх застосування в економічній теорії та практиці фінансового менеджменту, а також визначити функції їх прояву.

Особливої актуальності це набуває для фінансового менеджменту, який зіткнувшись з об'єктивними економічними труднощами початкового етапу ринкової економіки, недосконалістю нормативно-правової бази та недостатньому рівню роботи спеціалістів в економічних умовах, і особливо в умовах кризи, на сьогодні набирає обертів у своєму становленні та розвитку в діяльності підприємств. Подальший рух країни шляхом ринкових реформ і подолання кризових економічних тенденцій, дозволить у повній мірі використовувати теоретичний базис і практичний досвід фінансового менеджменту.

Література:

1. Бутинець Т.А. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. Київ. ЦУЛ, 2002. 210 с.
2. Олійник О.О. Грошові і фінансові потоки в системі бухгалтерського обліку та фінансового менеджменту. Вісник ДДФЕІ: Економічні науки. 2003. № 1 (9). С. 105—108.
3. Товстоноженко О.В. Фінанси в системі кругообігу капіталу підприємства: нові підходи. Актуальні проблеми економіки: економічна теорія. 2007. № 10. С. 14—17.
4. Бланк І.О. Основи фінансового менеджменту: навчальний посібник. Київ. Ника-Центр, Эльга, 1999. 420 с.
5. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент підприємств. Фінанси України. 2010. № 6. С. 90—95.
6. Хачатурян С.В. Сутність фінансових ресурсів та їх класифікація. Фінанси України. 2003. № 4. С. 77—82.
7. Крилова О.В. Грошові потоки в системі забезпечення платоспроможності підприємства. Економіка та держава. 2019. № 7. С. 31—33.
8. Кошельок Г.В. Основні фінансові фактори впливу на грошові потоки підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. № 19. С. 48—51.
9. Коцюрба О.Ю., Грешнікова М.О. Фінансові потоки підприємства: сутність, класифікація та шляхи оптимізації. Вісник Кіровоградського національного технічного університету. 2012. № 12. С. 88—92.

References:

1. Butynets', T.A. (2002), Finansovyj menedzhment [Financial management], TsUL, Kyiv, Ukraine.
2. Olijnyk, O.O. (2003), "Cash and financial flows in the system of accounting and financial management", Visnyk DDFEI: Ekonomichni nauky, vol. 1 (9), pp. 105—108.
3. Tovstonozhenko, O.V. (2007), "Finance in the system of capital turnover of the enterprise: new approaches", Aktual'ni problemy ekonomiky: ekonomichna teoriia, vol. 10, pp. 14—16.
4. Blank, I.O. (1999), Osnovy finansovoho menedzhmentu [Fundamentals of financial management], Nyka-Tsentr, El'ha, Kyiv, Ukraine.
5. Davydenko, N.M. (2010), "Financial management of enterprises", Finansy Ukrainy, vol. 6, pp. 90—95.

6. Khachaturian, S.V. (2003), "The essence of financial resources and their classification", Finansy Ukrainy, vol. 4, pp. 77—82.

7. Krylova, O.V. (2019), "Cash flows in the system of ensuring the solvency of the enterprise", Ekonomika ta derzhava, vol. 7, pp. 31—33.

8. Koshel'ok, H.V. (2016), "The main financial factors influencing the cash flow of the enterprise", Naukovyj visnyk Kherson's'koho derzhavnoho universytetu, vol. 19, pp. 48—51.

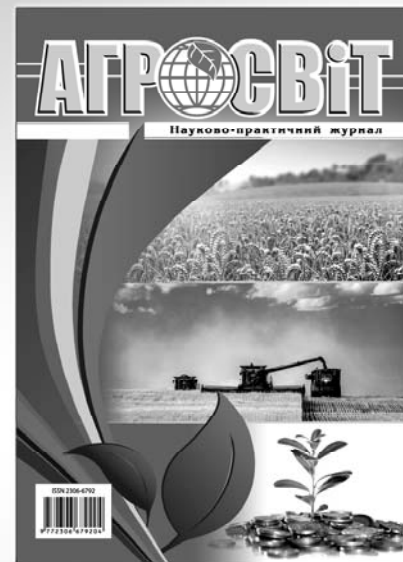
9. Kotsiurba, O.Yu. and Hreshnikova, M.O. (2012), "Financial flows of the enterprise: essence, classification and ways of optimization", Visnyk Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu, vol. 12, pp. 88—92.

Стаття надійшла до редакції 27.06.2021 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292